

Závěrečná zpráva o působení lektorky

Akademický rok: 2016/2017

Destinace (země, město): Francie, Dijon

Jméno, příjmení: PhDr. Jitka Brešová, CSc.

Místo působení: 1) Lycée Carnot, 2) Université de Bourgogne, 3) Science Po

1) Lycée Carnot, 16, boulevard Thiers, 21 000 Dijon

Škola a česká sekce

Carnotovo lyceum je francouzská střední škola s velmi dobrou úrovní, na níž od roku 1920 existuje česká sekce, kde mají možnost studovat čeští středoškolští studenti. V minulosti zde mohli studovat pouze chlapci, neboť se jedná o původně chlapecké lyceum, kde ani později, kdy už se stalo smíšeným lyceem, nebyla možnost ubytování pro dívky. V současné době již existuje dívčí internát a počet českých chlapců a dívek je přibližně 1:1. Ve školním roce 2016/2017 bylo na lyceu celkem 18 českých studentů (10 chlapců a 8 dívek) ve věku od 15 do 19 let, kteří studovali ve třídách seconde, première a terminale odpovídajících české 2., 3. a 4. třídě čtyřletého gymnázia.

Studenti jsou ubytováni na internátu v areálu školy, děvčata v jednolůžkových a chlapci ve dvoulůžkových pokojích; na internátu mají plné sociální zázemí (WC, sprchy, kuchyňku). Víkendy (kromě víkendů před zkouškami) tráví ve francouzských rodinách, takže mají možnost se blíže seznámit se životem Francouzů, zdokonalit se ve francouzštině a navazují zde většinou i dlouhodobá přátelství. Víkendy před zkouškami tráví studenti na internátu, dozor zajišťují vychovatelé lyceum.

Výuka češtiny a další pedagogická činnost

Výuka češtiny u českých studentů je zaměřena na jazyk, literární historii a teorii a celkový historický a kulturní přehled. Ve výuce jazyka jde především o opakování a procvičování pravopisu, gramatiky a zvládnutí různých slohových útvarů, ve výuce literatury je probírána především česká literatura (v souvislostech se světovou literaturou a s historií) a důležité pojmy z literární teorie. Používají se české učebnice českého jazyka, literatury a čítanky pro střední školy. V posledním ročníku (terminale) studenti

skládají maturitní zkoušku z češtiny, proto je výuka v terminale částečně zaměřena na přípravu k maturitě (ukázky maturitních testů z předcházejících let a procvičování překladů z češtiny do francouzštiny, které jsou součástí francouzské maturitní zkoušky z češtiny); maturitní zkouška z češtiny má charakter zkoušky z cizího jazyka pro Francouze – spočívá především v porozumění psanému textu a schopnosti vyjádřit se česky k jednoduchým tématům, je tedy pro české studenty poměrně jednoduchá.

Pro výuku češtiny byla českým studentům přidělena učebna vybavená počítačem a dataprojektorem, takže bylo možné používat ve výuce internet a promítat prezentace studentů, ukázky z filmů a hudební nahrávky. Kromě výuky češtiny u českých studentů probíhala rovněž výuka češtiny pro zájemce z řad francouzských učitelů.

Na lyceu je k dispozici knihovna, která je financována z prostředků DZS a která je využívána pro výuku češtiny (učebnice, slovníky, beletrie, CD, DVD). Studenti si mohou knihy rovněž půjčovat podle svého individuálního zájmu.

Další činnost lektorky a její zázemí

Kromě výuky českého jazyka a literatury se česká lektorka stará o české studenty po celou dobu jejich studia, pomáhá jim s adaptací na život ve Francii (to se týká především nejmladších studentů), působí jako prostředník mezi rodiči a lyceem, studenty a MŠMT, navštěvuje pedagogické porady na konci trimestru, kde se na ni obracejí vyučující s připomínkami ohledně konkrétních studentů, vyřizuje nebo pomáhá vyřizovat administrativní záležitosti, stará se o českou knihovnu, její doplňování a evidenci knih, doprovází studenty k lékaři a do nemocnice, otvírá lyceum v případě pozdních večerních nebo časných ranních příchodů nebo odchodů atd.

Česká lektorka byla ubytována v pokoji s příslušenstvím v areálu lycea. V pokoji je připojení na internet a služební telefon, kterým lze volat v rámci lycea a rovněž na dívčí i chlapecký internát. Ubytování je zdarma, lektor platí jen elektřinu a vodu.

Život české sekce

Vedle samotného studia na lyceu mají čeští studenti řadu zpestření svého pobytu v Dijonu. V listopadu bývají studenti tradičně zváni Zastupitelským úřadem České republiky na víkend do Paříže u příležitosti oslav

17. listopadu. V prosinci studenti oslavili Mikuláše a před odjezdem na vánoční prázdniny zorganizovali vánoční besídku s koledami a dárky.

11. května se konalo již tradiční představení připravené českou sekcí, kam byly pozvány i hostitelské rodiny a kterého se zúčastnili i zástupci ambasády ČR a Francouzského institutu v Praze.

22. května navštívil Dijon nový velvyslanec Petr Drulák.

6. června byli studenti české sekce přijati místostarostkou Dijonu na radnici.

Závěr

S potěšením lze konstatovat, že v průběhu školního roku 2016-17 se nevyskytly žádné problémy, které by bylo nutno řešit, a že většina studentů české sekce má velmi dobrý prospěch a řada z nich se plně zapojuje do života lycea.

2) Université de Bourgogne, UFR Langues et Communication, 2, boulevard Gabriel, 21 000 Dijon

Postavení češtiny na univerzitě

Ve školním roce 2016-17 se podobně jako v předcházejících letech čeština na Burgundské univerzitě vyučovala na fakultě jazyků a komunikace. Čeština podobně jako jiné „malé jazyky“ trpí nedostatkem studentů a vysokou odchodovostí po 1. ročníku, ale v září 2016 se podařilo získat do 1. ročníku 22 studentů, z nichž většina na konci akademického roku úspěšně složila zkoušku a několik z nich má zájem pokračovat i ve druhém ročníku. Odchody studentů po 1. ročníku jsou velmi časté, a to z důvodu změny oboru, školy, ukončení studia nebo odjezdu na studijní pobyt do zahraničí.

Ve druhém ročníku byli v akademickém roce 2015-16 pouze dva studenti, z nichž jedna studentka má zájem pokračovat ve studiu češtiny i v akademickém roce 2017-18. Ve třetím ročníku v akademickém roce 2016-17 nebyl žádný student.

Výuka češtiny

Čeština se na Burgundské univerzitě vyučuje pouze v rámci bakalářského studia (Licence), a to jako volitelný předmět k jinému hlavnímu oboru (UE5), jako třetí živý jazyk v rámci aplikované lingvistiky (LEA), v rámci kurzu nazvaného Diplôme Universitaire (DU), který je otevřen jak studentům univerzity, tak i zájemcům z řad veřejnosti. V akademickém roce 2016/17 se čeština vyučovala ve všech třech typech studia.

V rámci výuky češtiny probíhala jednak výuka jazyka (fonetiky, gramatiky, slovní zásoby, konverzace) v rozsahu 3 hodiny týdně, jednak výuka reálií – přednášky o historii, zeměpisu, kultuře, významných osobnostech atd. v rozsahu 1 hodina týdně.

Do výuky češtiny se mohou kromě francouzských studentů zapsat i zahraniční studenti programu Erasmus, kteří přijíždějí na krátkodobé stáže – jeden nebo dva semestry.

Další aktivity lektorky

Kromě výuky jazyka a reálií má česká lektorka za úkol propagovat českou kulturu a český jazyk, což jednak provádí v rámci výuky reálií, jednak na Dni otevřených dveří UFR Langues et Communication, který

probíhá každý rok na jaře. Lektorka seznamuje studenty s možnostmi stáží na českých vysokých školách a v podnicích a pomáhá jim s výběrem stáže a vyplňováním přihlášek.

Studenti češtiny zhlédli rovněž ukázky z českých filmů a poslechli si ukázky z české vážné hudby i pop music v rámci výuky reálií.

Zázemí lektora

Lektoři slovanských jazyků (češtiny, polštiny a ruštiny) mají k dispozici dvě kanceláře se základním vybavením. V pracovnách je počítač s tiskárnou a s připojením na internet. Pro potřeby výuky jsou k dispozici dva CD přehrávače.

Pro výuku reálií je potřeba včas požádat o učebnu s projektořem, běžné učebny jsou vybaveny jen lavicemi a tabulí. S připojením na internet v učebnách je většinou problém; signál na WiFi je velmi slabý, takže se nelze připojit k internetu a veškeré ukázky je nutné mít na klíči USB,

v počítači nebo na CD či DVD. Učebny s projektořem nejsou vybaveny počítačem, je nutno si přinést vlastní počítač; někdy je i problém s připojením počítače k dataprojektořu.

Na fakultě je rovněž česká knihovna, která je financována z prostředků DZS a o kterou se stará lektor. Úroveň studentů češtiny na univerzitě je však velmi nízká, jedná se ve většině případů o začátečníky nebo mírně pokročilé, takže knihovna je využívána spíše pro potřeby českých studentů Carnotova lycea. Z uvedeného důvodu není knihovna na univerzitě doplňována o nové knihy, lektor doplňuje pouze knihovnu na lyceu.

Učební texty pro výuku na fakultě je nutné kopířovat, na lektorátu nejsou k dispozici učebnice pro studenty. Kopířování materiálů pro výuku provádí po objednání reprografické oddělení. V minulém roce Burgundská univerzita zakoupila do univerzitní knihovny dva exempláře učebnice New Czech Step by Step, která je používána ve výuce, a zastupitelský úřad poskytl lektorátu prostředky na nákup dalších dvou exemplářů této učebnice a jeden kus navazující učebnice Český krok za krokem. Další dva kusy této učebnice zakoupil v průběhu minulého akademického roku DZS.

Závěr

Ačkoliv se na konci akademického roku 2015/16 ředitelka UFR Langues et Communications vyjádřila, že nemá v úmyslu výuku češtiny zrušit (což na konci akademického roku 2013/14 hrozilo), na začátku akademického roku 2016/17 vedení Burgundské univerzity vzhledem k dlouhodobým velkým finančním problémům rozhodlo o zrušení lektorátů češtiny a polštiny. Z toho důvodu od začátku akademického roku probíhal boj za záchranu lektorátu češtiny za podpory MŠMT ČR, zastupitelského úřadu ČR, Sciences Po, lycée Carnot i dijonské radnice. Výsledkem je, že výuka češtiny na Burgundské univerzitě bude vzhledem k dlouholeté tradici a mimořádným vazbám Dijonu na ČR pokračovat, ale lektor bude placen z prostředků MŠMT.

3) Sciences Po, 14, avenue Victor Hugo, 21 000 Dijon

Kromě výuky na Burgundské univerzitě (pracovní smlouva na dobu určitou) a práce na lycée Carnot (pracovní smlouva s DZS) lektor češtiny zajišťuje výuku češtiny na Sciences Po (dohoda o provedení práce).

Situace češtiny na Sciences Po

Pobočka Sciences Po v Dijonu je zaměřena na země střední a východní Evropy. Studenti studují v 1. a 2. ročníku češtinu, polštinu nebo maďarštinu, ve 3. ročníku odjíždějí na zahraniční vysokou školu, ideálně do země, jejíž jazyk studují.

Výuka češtiny na Sciences Po

Cílem výuky češtiny, polštiny a maďarštiny je studenty seznámit jak s jazykem, tak s kulturou, historií, zeměpisem atd. vybrané země. Nejedná se tedy pouze o výuku jazyka, ale o kombinaci výuky jazyka a reálií. V prvních třech týdnech prvního ročníku studenti absolvují úvodní přednášky z reálií uvedených tří zemí (každá země celkem 6 hodin přednášek) a i další výuka jazyka (6 hodin týdně v 1. ročníku a 4 hodiny týdně ve 2. ročníku) je kombinována s reáliemi. Hlavním cílem je získat a udržet zájem studentů o vybranou zemi

a zároveň je připravit na roční pobyt v této zemi. Vlastní výuku na vybrané škole v zahraničí budou studenti absolvovat v angličtině, výuka jazyka není tedy přípravou na studium v daném jazyce.

Zázemí lektora

Lektor češtiny má k dispozici sborovnu, kde jsou tři počítače připojené na internet, a tiskárnu, k dispozici je kávovar a kuchyňka s ledničkou a mikrovlnnou troubou.

K dispozici jsou rovněž dvě moderní kopírky se scannerem. Ve třídách jsou bílé tabule a interaktivní tabule, počítač s připojením na internet a dataprojektor. Připojení na internet je (na rozdíl od univerzity) bezproblémové.

Ve sborovně je rovněž několik magnetofonů s CD přehrávačem.

Závěr

Práce na Sciences Po je náročná, ale zajímavá a studenti jsou motivovaní. V akademickém roce 2017-18 dojde na Sciences Po ke změně ve výuce jazyků – především ke snížení hodinové dotace u prvního ročníku a ke zvýšení podílu reálií na výuce.

Různé

Lycée Simone Weil

V rámci spolupráce mezi dijonskými středními školami byla lektorka podobně jako v minulých letech požádána o pomoc s přípravou skupiny studentek lycea S. Weil vyjíždějících na stáž do České republiky; jednalo se o krátký kurz češtiny a informace o reáliích, pomoc se zpracováním zprávy o stáži a práci v maturitní komisi.

ČŠBH

Ve školním roce 2016/17 byla v Dijonu založena pobočka České školy bez hranic pro děti z česko-francouzských rodin. Školu založila po domluvě se Zastupitelským úřadem ČR paní Jolana Novotná Barbe, manželka honorárního konzula v Dijonu, ve spolupráci s lektorkou češtiny, která jí pomohla s výběrem

a nákupem učebnic a českých knih pro děti a rovněž zde po celý školní rok vyučovala český jazyk (paní Barbe učila prvouku a vlastivědu).

Výuka češtiny v ČŠBH je velmi specifická, neboť sem přicházejí děti, které většinou mluví velmi dobře česky, ale mají velké problémy s psanou podobou jazyka.

Dijon 28. června 2017

PhDr. Jitka Brešová, CSc.